

Un debat que remou l'estat francès

Torna la pena de mort

Deu anys després de la seva abolició, diverses veus demanen la restauració de la pena de mort per a determinats delictes. L'inici del debat va ser la violació i l'assassinat de dues nenes a la Catalunya Nord.

La violació i l'assassinat a la Catalunya del Nord de dues nenes de deu anys, Ingrid Van de Portaele i Muriel Sánchez, desaparegudes el passat 19 d'octubre i els cossos de les quals van ser descoberts el passat 3 de novembre al fons d'un avenc prop de Lodeva, al departament de l'Erau, ha tornat a obrir a l'estat francès el debat sobre la pena de mort abolida ara fa deu anys.

Iniciat als carrers d'Elna, al Rosselló, el debat s'ha anat extenent a tot l'estat francès a través del ressò que tots els mitjans de comunicació van donar al desenllaç tràgic de la doble desaparició. Al Parlament alguns diputats de l'oposició conservadora i liberal no van deixar passar l'ocasió per proposar la restauració de la pena capital. El dossier va acabar aterrant a l'Elisi, sobre la taula del president de la República, François Mitterrand.

Durant dues setmanes, penjats de la ràdio i atents al diari per conèixer les últimes notícies, els habitants d'Elna van viure al ritme de les investigacions de la gendarmeria, participant en els escorcolls de camps, pous i recs del terme municipal. Dues llargues setmanes durant les quals com més passava el temps més disminuïa l'esperança de retrobar sanes i estalvies Ingrid i Muriel. Per als investigadors la tesi del segrest augmentava ràpidament per sobre la hipòtesi d'una fuga o d'un accident. Malgrat la falta de demanda de rescat i els dies que continuaven passant, angoixants, tots, fins a l'últim moment, han volgut creure en un desenllaç feliç, i han expressat a cada instant la seva solidaritat i intentant reconfortar els pares i els familiars de les nenes.

Malauradament, la notícia de la detenció, el divendres 1 de novembre a Saint Dizier, a l'Haute Marne (nord-est de França), d'un sospitós, Christian Van Geloven, de 46 anys, i la seva posterior inculpció pel rapte i segrest d'infants menors d'edat pel jutge d'instrucció de Perpinyà, Calude Gauze, dissipà les esperances d'un final feliç.

El diumenge dia 3 al matí Narcís Planas, alcalde d'Elna, anunciava el desenllaç fatal a la població aplegada davant de l'ajuntament. A mesura que passaven les hores, la colera i l'odi anaven superant el dolor, i va arribar al paroxisme a final de la tarda, amb la notícia de la inculpció de Van Geloven per "atemptar contra el pudor, per violació i per assassinat".

Malgrat la crida dels pares d'Ingrid, que ja al matí havien demanat als habitants "de restar dignes per respecte a les nostres dues filles", uns fulls de peticions de signatures per demanar el restabliment de la pena capital començaven a circular entre la gent aplegada al carrer per demanar venjança. Emmanuel Sánchez, pare de Muriel, es dirigia a la gent demanant una "revisió de la justícia" i "la restauració de la pena de mort". En els bars, com per exorcitzar la seva impotència, cadascú tenia la solució i les discussions no estalviaven definir plans de futures accions punitives i el suplici més adient per al culpable. Malgrat les seves repetides crides a la població demanant tranquil·litat i respecte a l'ordre públic, l'alcaldia mateixa no podia resistir la pressió i també es pronunciava públicament a favor de la restauració de la pena de mort per castigar "el monstre".

El ressò donat a aquest fet dramàtic des dels primers dies per la premsa local i posteriorment pel conjunt de mitjans de comunicació estatals provocà un efecte expansiu a tot Catalunya Nord i a tot l'es-

Dalt, Christian Van Geloven, assassí de Muriel Sánchez i Ingrid Van de Portaele. Baix, soterrament d'una de les víctimes. PERE CODONYAN

tat. Així, dels carrers d'Elna, el debat es traslladava a totes les cases mitjançant la televisió i diverses emissions més o menys polèmiques dedicades al tema.

En aquests debats televisius, partidaris i contraris a la pena de mort intercanvien sempre els mateixos arguments en unes discussions en les quals passió i raó es tutegen sense poder trobar-se mai. Discordant de les seves primeres declaracions, cada vegada que va intervenir en un d'aquests debats, el pare de Muriel Sánchez va fer mostra de coratge en rebutjar la pena capital, però va afirmar la necessitat de penes substituïdories que impedeixin els criminals del tipus de Van Geloven de reincidir. Així, els pares de les dues petites víctimes d'Elna, que han rebut el suport d'altres famílies que van patir un drama similar, s'han associat per exigir la "pena de vida" per als assassins d'infans. Volen una pena de cadena perpètua irrevocable. El passat dissabte 16, molts habitants d'Elna lluien un mocador blanc en signe de solidaritat amb la campanya iniciada per les famílies víctimes que també van demanar d'escriure una carta al president de la república Mitterrand, amb un únic mot: "perpetuïtat".

Com és fàcil d'imaginar, l'amplitud del debat no podia quedar sense repercussions en el món polític, on ha pres una

connotació partidista i electoralista. Proposada pel candidat François Mitterrand a les eleccions presidencials de 1981, l'abolició de la pena de mort va ser una de

les primeres mesures que van prendre els socialistes una vegada al poder a França. Va ser votada el 19 d'octubre de 1981 per una àmplia majoria de diputats de totes les tendències polítiques. En aquell moment, segons els sondejos, els partidaris de la pena eren menys del 50 per cent, però avui són més del 70 per cent els francesos partidaris del seu restabliment.

L'emergència del Front Nacional (FN) en l'escena política francesa ha provocat la radicalització del debat. Així, mentre a Elna militants del FN de Perpinyà llançaven oli al foc, a París, Bruno Mégret, l'encarregat general del FN, no va perdre un minut a afirmar que "aquests crims ignominiosos criden a la necessitat del recurs de la pena capital" i va demanar al conjunt de la classe política "del Reagrupament per la República (RPR) i al Partit Comunista Francès (PCF), de respectar la voluntat majoritària del poble francès amb el restabliment de la pena de mort".

A causa del perill de veure relliscar una part del seu electorat cap al FN, alguns membres de la dreta conservadora i liberal han endurit la seva posició respecte a la pena de mort. Des de 1988, diverses propostes de llei exigint-ne l'aplicació han estat presentades en va per parlamentaris de l'oposició conservadora elegits en unes circumscipcions on el partit de Le Pen és important, com és el cas de Catalunya Nord.

Així, no és tan estrany que bon punt es va conèixer el desenllaç tràgic de la desaparició de les dues nenes, el senador i alcalde centrista de Perpinyà, Paul Alduy, depositara en la cambra alta francesa una proposta de llei a favor del restabliment de la pena de mort per als autors de

"crims de sang amb violència sexual perpetrats contra menors d'edat". Posteriorment, dos diputats del RPR feren una petició en el mateix sentit.

El dimecres 6 de novembre, l'endemà dels funerals, el ministre francès de Justícia, Henri Nallet, manifestava a l'Assemblea Nacional que no era desitjable tornar a obrir el debat sobre la pena capital, perquè "la justícia

no es construeix sobre l'odi". Malgrat això, alguns sectors continuen la seva croada, tot i que amb escasses possibilitats d'èxit tenint en compte l'actual correlació de forces.

Pere Codonyan

Dalt a l'esquerra, Ingrid Van de Portaele. A la dreta, Muriel Sánchez.

PERE CODONYAN